

SEPTEMBER 2005 MILJØ DESIGN TEKNIK NR 03

LYS

CHARLES STONE

OBH-GRUPPENS NYE HUS I ODENSE

TEMA - KONTORBELYSNING & LYSKILDER

Forsidefoto:

Indianapolis Muesum of Art.
Foto: Keith Clark

**LYS er et dansk tids-
skrift, der behandler inden-
og udenlandske lystemaer.**

17. årgang nr. 3
September 2005

Udgiver

Lysteknisk Selskab

Redaktion

Kenneth Munck (ansvh. chef-
redaktør)
Dorte Gram (redaktør)
Maiken Lindberg (red. sekr.)
Poul Erik Pedersen
Vibeke Clausen
Gunver Hansen
Anette Velk
Ulrich Spahn Klausen

Layout

Ulrich Spahn Klausen
Lysteknisk Selskab

Teknisk Produktion

Glumsø Bogtrykkeri

Annoncer

Maiken Lindberg, Lysteknisk
Selskab.

Pris

D. Kr. 75,00 pr. nr.
D. Kr. 219,00 p. a.
inkl. fors. + moms
leveret i Danmark

Lys udkommer 4 gange p.a.

Forfatterne alene er ansvar-
lige for artiklernes indhold,
der ikke nødvendigvis udtryk-
ker udgiverens anskuelse.

© Eftertryk af artikler og illu-
strationer må kun ske efter
aftale med redaktionen.

ISSN: 0904-7824

LYS

Lysteknisk Selskab
Engholmvej 19
Postboks 28
3660 Stenløse
Tlf.: +45 47 17 18 00
Fax.: +45 47 17 08 32
e-mail: information@lysteknisk.dk
Hjemmeside: www.lysteknisk.dk

Medlem af Dansk Fagpresse.

5 Charles Stone

I anledning af Lysets Dag 2005 i septem-
ber kommer Charles Stone til Danmark.
Charles Stone har igennem 25 år arbejdet
med store og små projekter indenfor alle
genre af lysdesign og er højaktuel med
mindesmærket over omkomne den 11.
september 2001.
Lys besøgte hans tegnestue i New York.

9 OBH-gruppen

Med banegårdens myldrende liv som inspi-
rationskilde har OBH-gruppen fået et åbent,
lyst og aktivt hus.

**20 Skal belysningsarmaturer
lyse ind i haverne**

Valget mellem park- og spejlarmaturer kan
være vanskeligt. Artiklen redegør for val-
get og præsenterer et helt nyt armatur.

**30 Planlægning af den offentlige
belysning**

Planlægning af den offentlige belysning er
højaktuelt i forbindelse med at mange gamle
vejbelysningsanlæg skal udskiftes.

- 4** Leder
- 5** Charles Stone
- 9** OBH-gruppens nye hus i Odense
- 12** Kriterier for et kvalitetsbelysnings-
anlæg
- 16** Arbejdslamper sikrer godt lys
- 18** Copenhagen International
Furniture Fair
- 20** Skal belysningsarmaturer lyse ind
i haverne
- 24** Redskab fra Elsparefonden viser
elbesparelser
- 26** Metalhalogen i butikker
- 28** Q8 vinder af EU's GreenLight
Partner Award 2005
- 30** Planlægning af den offentlige
belysning
- 33** Nyheder
- 34** Ægte lysstyring
- 38** NavneNyt
- 40** Ungt Lys
- 42** Nyheder
- 42** ProduktNyt
- 44** Leverandøroversigt
- 46** Kalender

Lysets Dag 2005 giver ny inspiration

Kenneth Munck,
ansvarsh. redaktør.

Så gå ikke glip af Skandinaviens største lyskonference!

Med Lysets Dag 2005 fejrer vi den 29. september lyset med et brag af en konference samt en eksklusiv udstilling på Arkitektskolen og på BaseCamp, og som i 2003 er der hentet en lang række af udenlandske topnavne til Danmark.

Lysets Dag giver arkitekter, designere, ingeniører, teknikere og øvrige belysningsfolk ny inspiration til det daglige arbejde med at forbedre lyskvaliteten og at få samarbejdspartnere overbevist om, at der skal sættes mere på lyskvalitet og kreativitet end på sparerunder, lavere priser og billigere løsninger.

Lysets Dag er således med til at viske de sidste 3-5 års kedelige belysningsløsninger af bordet og give fornyet styrke til det levende, det kreative og de mere oplevelsesbetonede belysningsløsninger, der spiller en langt større rolle i medarbejdernes daglige virkelyst, energi og velvære, end de fleste kan forestille sig.

Som man vil se på konferencen, er det lyset, kvaliteten og de nye ideer, der trækker overskrifterne når nyt byggeri skal bedømmes af omverden og ikke mindst af brugerne. Selv et nok så fantasifuldt byggeri kommer let til at ligne førkrigs betonblokke fra Østtyskland, hvis lyset bliver for tarveligt, mens et stille byggeri uden det store spræl kan støttes kraftigt af en kreativ og spændende lyssætning.

Samtidig er det en af lysets fornemmeste opgaver at være med til at fortælle den gode historie og underbygge arkitekternes kreative ideer.

Lyset kan således både være med til at gøre hvidt til sort og sort til hvidt og her er det naturligvis ikke tilstrækkeligt alene at arbejde med dagslys eller kunstlys. For det er som med Yin og Yang, at uden begge dele bliver der ingen helhed, der kan underbygge og fremhæve arkitekturen.

Lysets Dag hver dag

Selv om Lysets Dag nu afholdes hvert andet år, så er det egentligt en skam, at vi kun fejrer lyset hvert andet år. Det burde være lysets dag hver eneste dag både for dem, som tegner, projekterer, indretter og udsmykker bygninger og for dem, der skal leve i bygningerne i det daglige.

Lysets Dag 2005 er således de gode eksemplers dag. Her samles branchen for at få et skud ny inspiration og for at se hvad de bedste lysdesignere og arkitekter kan præstere. Man kan f.eks. se, hvad det er muligt at opnå med de nyeste lysdioder, og hvad de vildeste ideer kan rumme.

Fejringen af lyset er kun mulig med belysningsbranchens opbakning, og det er en stor glæde, at både belysningsleverandørerne, arkitekter, designere og ingeniører kan samles på denne fælles dag, hvor der er lagt store kræfter i at gøre Lysets Dag til en faglig enestående begivenhed og en festlig oplevelse via en kombination af internationale foredragsholdere, en eksklusiv udstilling samt festlig underholdning og lysshow.

Vi ses den 29. september

Kenneth Munck, direktør

Charles Stone

Lyse visioner fra New York. I anledning af Lysets Dag den 29. september kommer Charles Stone til Danmark. Eskild Hansen besøgte ham på hans tegnestue i New York

Eskild Hansen, Industrial Designer

EH er Chef Designer for KiSS Technology, og arbejder desuden med armaturdesign

AF ESKILD HANSEN

Her på den store, lyse tegnestue i 19th Street på Manhattan i USA arbejder Charles Stone og hans kolleger med lys i bredest mulige forstand. Både dagslys- og kunstlysprojekter indgår i opgaverne, for her er man af den overbevisning, at de bedste idéer skabes med inspiration fra en lang række forskellige projekter.

Charles Stone udgør idag en tredjedel af ledelsen på en af USA's førende virksomheder inden for arkitektonisk belysning, Fisher Marantz Stone. I gennem mere end 25 år har FMS, som firmaet kaldes, arbejdet med alt fra meget små projekter til museer, kontorer, casinoer, lufthavne og togstationer. Og listen er endnu længere. Teaterlys, lys til underholdning, lysforskning og undervisning i arkitektonisk belysning har folkene fra FMS også stået for.

25 lysarkitekter

Stone og hans partnere beskæftiger ca. 25 arkitekter. Der er en stemning af dyb koncentration ved tegnebordene rundt om i det åbne, lyse lokale. De fleste sidder og knokler med projekterne ved computere, men FMS har også et rum, hvor der bygges modeller til at afprøve arkitekternes forskellige idéer. Charles Stone fortæller, at måden, de arbejder med lys på, har ændret sig fra primært at være håndtegning til nu at være computerbaseret, men selve indholdet er altid det samme: "At forbedre arkitekturen ved hjælp af lys, ved at finde arkitekturens grundsubstans og støtte den med gode idéer" det er kernen i arbejdet. Stone mener, at alle arkitekter bør kunne arbejde med lys som materiale. Hvis man får brug for rigtige specialister, kan man så altid henvende sig til firmaer som FMS.

Ingen normale arbejdsdage

For Charles Stone er der ingen normale arbejdsdage. Dynamikken fornemmes tydeligt på tegnestuen, og vi bliver da også afbrudt flere gange under interviewet af

1. og 3. "Postcards" - The Staten Island September 11th Memorial. Postcards består af to ca. 12 m høje hvide vingelignende skulpturer. Der er placeret 267 ansigter som postkort på skulpturerne. Om aftenen tilføjer lyset en ekstra dimension til værket. Arkitekt: Masayuki Sono, Lapsan Fong, Collaborator

1

2

medarbejdere, der lige skal spørge chefen om noget. Stone forklarer, at han tilbringer halvdelen af arbejdstiden på kontoret og den anden halvdel på rejser om i hele verden. Sidste uge Chicago, næste uge Hong Kong.

Farvet lys

Charles Stone arbejder p.t. med farvet, dynamisk belysning i et kontor. Inden for de sidste 4-5 år er det blevet accepteret at bruge farvet lys flere og flere steder. Han mener dog, at brugen af farver i belysningsprojekter stadig er i barndomsstadiet. I dag bruger man kraftige, overvældende farver, men efterhånden som tiden går, vil man i højere grad anvende mere subtile nuancer, spår Stone.

”Man skal beslutte sig for, om lyset skal være påklistret eller en integreret del af arkitekturen”, siger Charles Stone.

En anden ny tendens er at bruge farvet, dynamisk belysning i mere almindelige områder som kontorer. Dette vil, i følge Charles Stone, give et stimulerende lysspil på samme måde, som man oplever naturens altid forandrende lys.

Lys skal fortælle historier

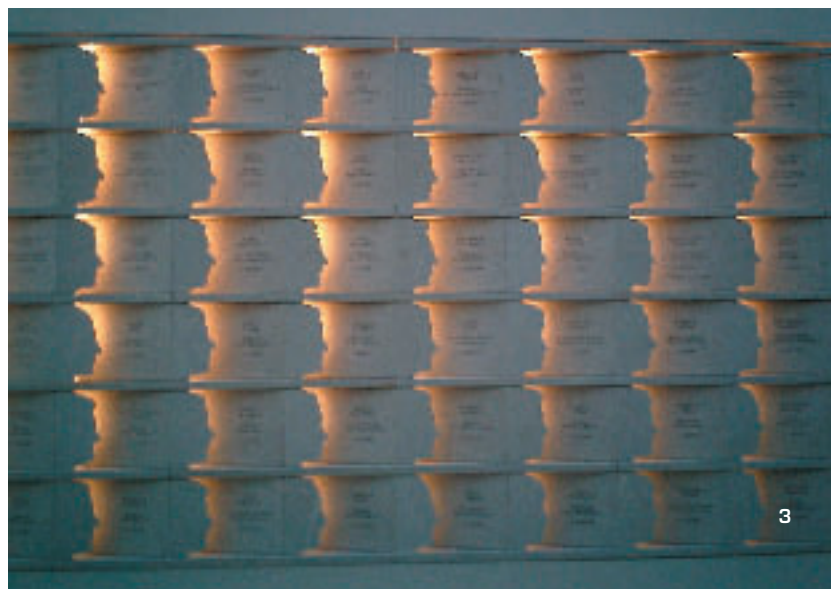
Sidste år afholdt den europæiske sammenslutning af lysdesignere, ELDA, workshop i Alingsås i Sverige. Med Charles Stone som leder af workshoppen blev Afzeliiskolans skolebygning valgt som fokus for

denne lysdesignworkshop. Arbejdsområdet indeholdt en tom skole og området omkring den. Charles Stone var i 10 dage leder af projektet, hvor udfordringen blandt andet bestod i, at få 14 studerende fra syv forskellige lande til at arbejde sammen. Lyskonceptet endte med at basere sig på skolens historie og arkitektoniske særpræg. På denne måde blev ”tid, overgang og lag” nøgleordene i designprocessen. Resultatet blev en tre minutter lang lyshistorie, som med skiftende lys, fortalte om bygningens ændring fra offentlig skole til private lejligheder.

”Belysningsarkitekter er med til at skabe nye måder at forholde sig til lys på.

2. Indianapolis Museum of Art
Arkitekt: Browning Day Mullins Dierdorf Architects.

Foto: Keith Clark

3